

MÖT ÅSA REGNÉR (S)
jämställdhetsminister

NORMSNACK
till frukosten

JÄMSTÄLLD SKOLA
regeringen satsar

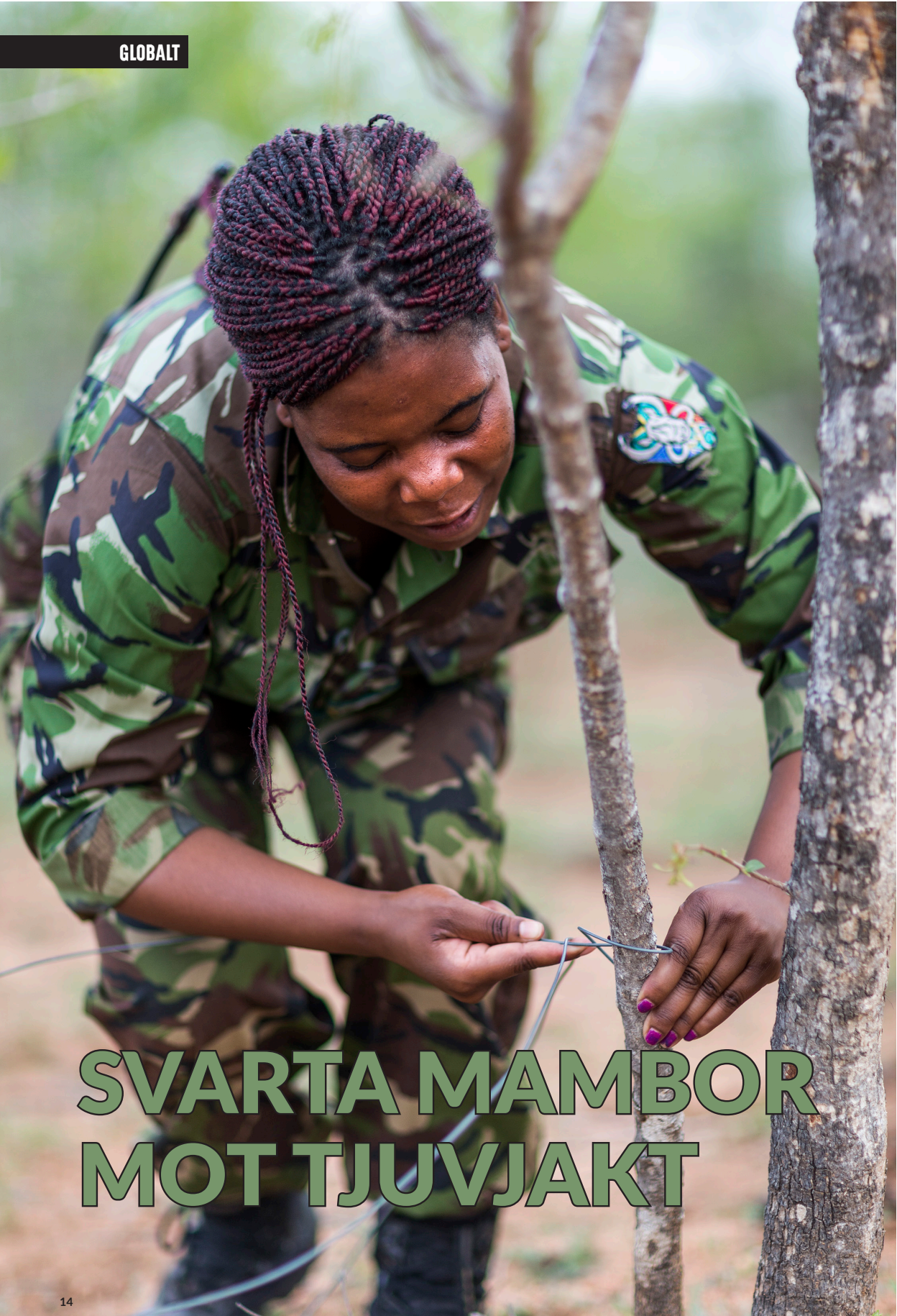

The Black Mambas

– stoppar tjuvjakt i Sydafrika

Grönt

SVARTA MAMBOR MOT TJUVJAKT

Kvinnogruppen The Black Mambas utbildar lokalbefolkningen i Sydafrika att inte döda viltet. Tjuvjakten har minskat avsevärt i områden där gruppen verkar och kvinnorna har blivit kända förebilder.

TEXT: JOHAN AUGUSTIN

FOTO: HENRIK TRYGG

Buffeltjuren brummar och grymtar. Resten av flocken håller sig bakom ledaren och ser på oss med vakande blickar.

– En gång blev jag jagad av några bufflar, säger Joy Mathebula och ser märkbart nervös ut.

VI UTMANAR INTE ödet utan fortsätter på en stig genom det torra landskapet som består av akacie-träd och buskar med knivskarpa taggar.

Joy, 25, är del i antitjuvjaktsgruppen The Black Mambas och patrullerar Balule Nature Reserve – ett naturreservat i utkanten av Krüger nationalpark. Hon har varit del i gruppen som består av ett 30-tal svarta kvinnor i ett par år. Samtidigt som Joy har stor respekt för potentiellt farliga djur som bufflar och elefanter som hon ibland träffar på i bushen, var det just kärleken till naturen som fick henne att tacka ja till erbjudandet.

– Men det var jag som övertygade henne helt, säger hennes kusin Yenzekile Mathebula, 24, som har tagit täten på den smala stigen, och som blev en Black Mamba för tre år sedan.

– Det var en stor möjlighet för mig att få jobba med naturvård, säger hon.

Joy och Yenzekile har båda blivit experter på den buskiga savannen och dess invånare.

– Titta, där är hålet till en babianspindels bo, pekar Yenzekile.

Bredvid det golfbollstora hålet i marken syns blöta fläckar i dammet.

– Det är buffelkiss, fortsätter hon.

NATURKUNSKAPERNA TAR DE med sig till byarnas skolor när de berättar om djurlivet för nyfikna skolungdomar. Men framför allt undervisar kvinnorna om tjuvjakt, som är utbrett i och utanför Krüger.

– Vi förklarar att tjuvjakt är fel, och vad snarorna gör med djuren, berättar Joy.

Vi går förbi några låga träd där en snara satts upp på stigen mellan ett par grenar. Joy tar loss aluminiumvajern. Att rensa naturreservatet på snaror ingår i mambornas arbetsuppgifter, och därigenom räddar de många djurs liv. Vajrarna, som ofta är menade för antiloper, fångar det mesta som trampar i dem. Sällsynta djur som lejon, geparder, afrikanska vildhundar och till och med elefanter och noshörningar skadas och dör ibland av snarorna som kallas ”den afrikanska bushens drivnät”.

När The Black Mambas patrullerar lyssnar de även efter tjuvjägare och tittar efter spåren

Att rensa naturreservatet på snaror ingår i mambornas arbetsuppgifter.

av gymnastiskor, som oftast tillhör tjuvjägare.
– De är rädda för oss och håller sig undan, fortsätter Joy.

KVINNORNA, MED SINA grönkamouflerade uniformer, inger respekt trots att de är obeväpnade. I stället för att använda våld ligger kvinnornas fokus på utbildning av den unga generationen i att se nyttan av att ha livskraftiga viltstammar i sitt närområde. Safari och vilt-turism leder till fler turister som i sin tur kan

pumpa in pengar i lokalsamhällena. Det gäller framför allt ett ikoniskt djur som på sistone har blivit förebild för kampen mot tjuvjakten.

I Balule och Krüger lever både den vita och den betydligt mer sällsynta svarta noshörningen. Varje dag skjuts i genomsnitt två noshörningar i landet, en trend som tidigare minskade, men på grund av hög efterfrågan av de värdefulla hornen i Asien ses en kraftig ökning de senaste åren.

– Våra noshörningar dör, säger Craig Spen-

cer som svar på frågan varför han startade The Black Mambas 2013.

BARFOTA, MED PILOTFORMADE Ray-Bans och en cigarettstump i mungipan, trycker han gasen i botten på Land Rovern. Vi skumpar fram på en stenig väg genom busklandskapet. Craig Spencer berättar att hans antitjuvjaksgrupp blir uppbackade av beväpnade patruller som består av erfarna rangers när arresteringar av tjuvjägare ska göras. Många tjuvjägare går över gränsen

från ett av världens fattigaste länder, Moçambique, till Krüger för att döda noshörningar, vars horn ger 60 000 dollar eller mer per kilo på den svarta marknaden. Det höga priset lockar även lokalbefolkningen i byarna som omger nationalparken. 600 tjuvjägare har skjutits de senaste fem åren i Krüger. Men det kommer hela tiden nya personer som är villiga att riskera sina liv för ett horn, vars vikt är värt mer än guld, och att döda tjuvjägarna är ingen långsiktig lösning menar Craig.

Om The Black Mambas

Organisationen Transfrontier Africa grundade antitjuvjaksgruppen The Black Mambas 2013 för att skydda Balule naturreservat mot tjuvjakt och nu skyddas samtliga områden inom reservatet. Balule ligger utanför Krüger i den västra delen av vad som kallas Greater Krüger National Park – som sammanlagt täcker tre miljoner hektar savann, eller tre procent av Sydafrikas totala landyta.

Tjuvjakt på landets två noshörningsarter har blivit en lukrativ affär för inblandade, eftersom framför allt Kinas och Vietnams rika blir allt fler och vill lägga pengar på noshörningshorn, en statussymbol som används som ingrediens i traditionell kinesisk medicin eller som föremål. Om tjuvjakten fortsätter i samma takt kommer antalet

döda noshörningar överstiga nyfödda under 2016–2018, vilket betyder att noshörningar i frihet snart kan försvinna i Sydafrika.

The Black Mambas består av 33 kvinnor som kommer från lokala byar. De genomgår en sex veckors utbildning följt av fältpraktik innan de är redo för arbetet. Sedan starten 2013 har deras aktiviteter lett till en minskning i antalet snaror och förgiftningar av vilt med 76 procent. Tjuvjakten på noshörning har minskat i Balule med 64 procent under samma period.

Den sydafrikanska regeringen betalar The Black Mambas löner, men gruppen är beroende av donationer för övriga kostnader och för att kunna utvidga sin verksamhet.

Läs mer om The Black Mambas på www.blackmambas.org

Joy och Yenzekile patrullerar naturreservatet Balule för att hindra tjuvjägare.

– Varje gång en tjuvjägare skjuts så försvinner en pappa, en försörjare till en familj. Det är så missnöje och terrorceller skapas.

I stället måste efterfrågan i Asien minskas och Vietnam, dit den största smugglingen sker, måste skärpa sina lagar och straff, menar han.

Att tjuvjakten på noshörning är så utbredd i Krüger beror till stor del även på korruptionen i de olika leden, från lokal polis ända upp i nationalparkens högkvarter. Sydafrikas låga straffskalor avskräcker inte tjuvjägare och polisen prioriterar inte handel med vilda djur.

– Sydafrika behöver hårdare straff och strategisk förvaltning av viltet. Fler beväpnade rangers, helikoptrar och spårhundar.

NÄR DET GÄLLER Craigs egna medarbetare får samtliga genomgå lögnedektortest.

– Än så länge har alla passerat det.

Det så kallade kriget mellan tjuvjägare och rangers i Sydafrika tycker Craig är grovt överdrivet av media.

– Vi pratar om boskapstjuvar som kommer in med rostiga handgjorda gevär och snabbt försvinner ut igen. Tjuvjägarna är inte ute efter att döda dig, utan djuren, och vill inte föra mer ljud omkring sig än nödvändigt, svarar han på frågan om varför de svarta mamborna är obeväpnade.

Det kan dock ändras inom kort eftersom The Black Mambas tjänster kan komma att hyras ut till nya områden, inne i Krüger nationalpark där problemet med tjuvjakt på noshörningar är mer överhängande än i Balule. Då kommer kvinnorna antagligen att utrustas med vapen, precis som sina manliga kollegor.

Samtidigt är det allt fler kvinnor som vill ansluta sig till gruppen som varit med i medier världen över på sistone, och som börjar bli lokala kändisar.

– Det kommer nya ansökningar varje dag, berättar Craig.

I The Black Mambas finns bara svarta kvinnor. Det förklarar Craig med att han vill knyta band mellan viltet och lokalborna och "att det då är värdelöst att använda vita kvinnor". Namnet var inte särskilt svårt att komma på menar han: "den svarta mamban är snabb,

"Vi förklarar att tjuvjakt är fel, och vad snarorna gör med djuren."

Joy Mathebula

dödligt giftig och väldigt aggressiv om den blir hotad".

– Våra kvinnor är precis så när det handlar om att skydda sina områden

och djur. Kvinnor är bättre på att ta hand om våra resurser än män är – som ofta vill döda djur.

Den röda afrikanska solen sänker sig snabbt över savannen. Joy och Yenzekile ska patrullera Balule under ett nattpass med hjälp av skenet från fullmånen, eftersom det är vanligt att tjuvjägare använder fullmånen som ljuskälla. På så sätt delar de olika grupperna i The Black Mambas upp sig för att täcka hela dygnet.

– Tjuvjägare sover aldrig. Men det gör inte vi heller, avslutar Joy.

Craig Spencer startade Black Mambas 2013 för att få ett stopp på tjuvjakten på noshörningar.